

FI – Äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe

15.3.2022

Lukutaidon kokeessa vastataan kahteen tehtävään, joista toinen on osasta 1 ja toinen osasta 2. Kummassakin osassa on kaksi vaihtoehtoista tehtävää. Huomaa, että tehtävä voi olla kaksiosainen.

Joka tehtävästä voi saada 30 pistettä. Jos tehtävä on kaksiosainen, sen toisesta osasta voi saada 12 pistettä ja toisesta osasta 18 pistettä. Kokeen enimmäispistemäärä on 60 pistettä.

Kirjoittaessasi voit lähteä siitä, että lukija tuntee aineiston. Vastauksessa esitetyt havainnot, väitteet ja tulkinnat tulee kuitenkin perustella aineiston avulla.

Kirjoita vastaukset yleiskielellä. Älä otsikoi niitä. Kirjoita yhtenäinen teksti, ellei tehtävänannossa erikseen pyydetä luettelmaa. Vastauksen sopiva pituus kerrotaan tehtävänannon yhteydessä.

Kirjoita valitsemiesi tehtävien vastaukset niille varattuun tilaan. Vastaustilaan ei liitetä kuvakaappauksia. Älä jätä muiden tehtävien vastaustiloihin mitään merkintöjä.

Jos kirjoitat vastauksesi aluksi LibreOffice-ohjelmalla, muista tallentaa luonnoksia usein ja siirtää valmis teksti lopuksi vastaustilaan. Kiinnitä huomiota siihen, että kappalejako erottuu selkeästi.

Voit tehdä merkintöjä pdf-tiedostoon Okular-ohjelman avulla.

Sisällys

Osa 1: Asia- ja mediatekstit

Vastaa joko tehtävään 1 tai 2.

1. Susitekstien vertailua	Aineisto	30 p.
2. Tekstilajien sekoittuminen	Aineisto	30 p.

Osa 2: Kaunokirjalliset ja muut fiktiiviset tekstit

Vastaa joko tehtävään 3 tai 4.

3. Sarjakuvan analysointia	Aineisto	30 p.
4. Kertomuksen näkökulma ja stereotypiat	Aineisto	30 p.

Koe yhteensä

60 p.

Osa 1: Asia- ja mediatekstit

 Vastaa joko tehtävään 1 tai 2.

1. Susitekstien vertailua 30 p.

Tutustu kolmeen aineistoon: Francisco Sánchez Molinan yleisönosastokirjoitukseen *Mitä teemme sudelle, teemme itsellemme* (aineisto 1.A), Martti Laineen yleisönosastokirjoitukseen *Suomessa ei tarvita yhtään sutta* (aineisto 1.B) ja asiategstiin *Suhtautuminen suurpetoihin: Susi* (aineisto 1.C).

Aineisto

1.A Yleisönosastokirjoitus: Francisco Sánchez Molina, *Mitä teemme sudelle, teemme itsellemme*

1.B Yleisönosastokirjoitus: Martti Laine, *Suomessa ei tarvita yhtään sutta*

1.C Asiateksti: *Suhtautuminen suurpetoihin: Susi*

1.1 Analysoi vertaillen aineistoja 1.A, 1.B ja 1.C: millainen kuva suden ja ihmisen suhteesta niissä rakentuu? Vastauksen sopiva pituus on noin 2 500 merkkiä. **18 p.**

1.2 Vertaa yleisönosastokirjoitusten (aineistot 1.A ja 1.B) keinoja, joiden avulla niissä torjutaan vastanäkemyksiä. Vastauksen sopiva pituus on noin 2 000 merkkiä. **12 p.**

2. Tekstilajien sekoittuminen 30 p.

Tekstissä *Retki Soklin uhatuille ahoille* (aineisto 2.A) kirjoittaja yhdistelee useiden tekstilajien piirteitä. Erittele niitä ja arvioi yhdistelmän toimivuutta suhteessa tekstin tavoitteeseen ja kohderyhmään. Vastauksen sopiva pituus on noin 4 500 merkkiä.

Aineisto

2.A Artikkel: Anna Bagge, *Retki Soklin uhatuille ahoille*

Osa 2: Kaunokirjalliset ja muut fiktiiviset tekstit

 Vastaa joko tehtävään 3 tai 4.

3. Sarjakuvan analysointia 30 p.

Analysoi ihmisen luontosuhteesta rakentuvaa kuvaa Sanna Hukkasen sarjakuvassa *Metsän sydämeen* (aineisto 3.A). Vastauksen sopiva pituus on noin 4 500 merkkiä.

Aineisto

3.A Sarjakuva: Sanna Hukkanen, *Metsän sydämeen*

4. Kertomuksen näkökulma ja stereotyytiat 30 p.

Tutustu lastenkirjan lukuun (aineisto 4.A).

Aineisto

4.A Luku lastenkirjasta: Jean-Jacques Sempé & René Goscinny, *Louissette*

4.1 Erittele keinoja, joilla tekstissä (aineisto 4.A) rakennetaan lapsen näkökulmaa. Vastauksen sopiva pituus on noin 2 000 merkkiä. 12 p.

4.2 Analysoi, miten ikään ja sukupuoleen liittyvät stereotyytiat ilmenevät tekstissä (aineisto 4.A). Vastauksen sopiva pituus on noin 2 500 merkkiä. 18 p.

Kokeen tehtävät loppuvat tähän.

Tarkista, että vastasit ohjeiden mukaiseen määrään tehtäviä. Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi.